

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА ГРАФІКИ**

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ»

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

**15 травня 2024 року
м. Одеса**

ОДЕСА – 2024

УДК: 378:37.09:7-057.86(08)

**Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 17 від 27.06.2024р.)**

Упорядники: Твердохлібова Я. М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки;

Спасскова О. П., кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.

Рецензенти: Ракович В. В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського державного університету;

Бартенєва І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р., м. Одеса) / упоряд. Я. М. Твердохлібова, О. П. Спасскова. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2024. – 116 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи», яка відбувалася у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» 15 травня 2024 року.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти, магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти, педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників, дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

Картини учасників поповнили колекції музеїв, художники отримали неоціненний досвід вільної співпраці та творчої дружби.

Наша країна вже понад 30 років іде шляхом перетворень, які не просто відбуваються на ґрунті попередніх часів. Артрезиденції – це частина позитивних зрушень в культурно-мистецькому прошарку суспільства, новий досвід незаангажований тавром минулої епохи. Такі процеси та розуміння сприяють розвитку культури в суспільстві і повинні частіше залучатися до сучасного творчо-освітнього процесу. Хай квітне Україна-нова!

Список використаних джерел

1. “Ціна свободи”: Хмельницький обласний художній музей запрошує до участі в міжрегіональному проєкті зі створення артрезиденції з сучасного живопису. <https://hronikers.com/2023/06/08/tsina-svobody-khmelnytskyu-oblasnyu-khudozhniy-muzej-zaproshuie-do-uchasti-v-mizhrehionalnomu-proiekti-zi-stvorennia-artrezydentsii-z-suchasnoho-zhyvopysu/>
2. Хмельницький обласний художній музей за підтримки Українського культурного фонду організовує артрезиденцію та запрошує до участі українських живописців. <https://km-oblrada.gov.ua/hmelnyczkyj-oblasnyj-hudozhnij-muzej-za-pidtrymky-ukrayinskogo-kulturnogo-fondu-organizovuye-artrezydencziyu-ta-zaproshuye-do-uchasti-ukrayinskyh-zhyvopyscziv/>
3. Артрезиденція для українських живописців. <https://www.facebook.com/100064457846329/posts/pfbid0tj4SwYo6sCTyC5rxUwgjZ12kaVRu777GmgGPjVBqTfqhCMCuZAv4ZsEThiCaq9Eel/?sfnsn=mo>

Стелла МУНТЯН

*викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України, м. Одеса*

ЗНАЧЕННЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ

Ключові слова: розпис, пензлі, рослинний орнамент, Петриківка, візерунки, фарба, папір, оздоблення, традиції, народне надбання.

Петриківський розпис, або «петриківка», — українське декоративно-орнаментальне народне малярство, яке зародилося на Дніпровщині в селищі Петриківка, звідки й походить назва цього виду мистецтва.

Окремі речі з візерунками в спосіб петриківського розпису збереглися ще з XVIII століття. Однак у сучасному розумінні цей напрямок утворився наприкінці XIX століття — на початку XX століття. Походження петриківського розпису пов'язують з козацтвом і заселенням Дніпровщини вихідцями з Полтавщини, Слобожанщини та Поділля. XVIII столітті та в першій половині XIX століття. Проте невідомо, де й коли саме розвинулися звичаї, що лягли в основу цього напрямку малярства.

Характерною особливістю петриківського розпису є переважання рослинних візерунків (здебільшого квіткових) і створення передовсім фантастичних, небувалих у природі форм квітів, в основі яких лежить уважне спостереження місцевої флори, наприклад, «цибульки» або «кучерявки». Широке застосування в розписі мають мотиви садових (жоржини, айстри, тюльпани, троянди) і лугових (ромашки, волошки) квітів і ягід калини, полуниці та винограду. Характерним для візерунків є також зображення акантового листу, що його звать «папороттю», бутонів та перистого ажурного листя. Нерідко квіти та ягоди поєднано з птахами, іноді використовують зображення тварин і людей, які традиційно мають дещо фантастичний вигляд. Часто в «петриківці» використовується образ жар-птиці — міфічної істоти, що приносить щастя, з фантастичними візерунками по всьому тулубі. Петриківський розпис традиційно виконували на білому тлі (побілені стіни та білий папір), проте сучасні майстри роблять розписи на фоні різноманітних кольорів, зокрема чорного, синього, зеленого, червоного.

В сучасному світі відбулися значні зміни традицій петриківського розпису, його виконання, композиції, стилістичних напрямків. Він став більш різноманітнішим, але складнішим, ніж ті розписи, що були раніше. Характерні його елементи можна побачити у дизайні сучасних інтер'єрів, предметах побуту, одязі та аксесуарах, і навіть у татуюваннях. А нові матеріали розширили можливість його виконання на різних поверхнях. Унікальними залишились техніка малювання

саморобним «котячим» пензликом і головний елемент стилізована «цибулька», яку створюють за допомогою техніки «перехідний мозок». Вона стала логотипом петриківського розпису. Треба зазначити, що завдяки сучасним майстрам поширення петриківського розпису відбувається не тільки на території України, але і за її межами в інших країнах світу. В наслідок чого у 2013 році розпис був внесений у список нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.

Іван ОРОС

*старший викладач кафедри теорії і
методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса*

СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНО-РОЗВИВАЛЬНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ: ПОСДНАННЯ ДРУКОВАНОЇ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІК

Ключові слова: графіка, комп'ютерна графіка, образ, композиція, методика, образотворча мова.

Постановка проблеми дослідження. У сучасному освітньому просторі у зв'язку з впровадженням та застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, актуальними до вирішення завданнями мистецької освіти для майбутнього художника-педагога визначають розвиток здатності жити в сучасному інформаційному соціумі, зберігаючи творчо-індивідуальні особливості, проведення з користю та захопленням вільного часу, стимулювання творчої активності особистості; гармонізація психоемоційного й фізичного стану студента; становлення, формування та розвиток кожного учасника художньо-творчого колективу як «неповторної» творчої індивідуальності; засвоєння традиційних та сучасних видів та форм мистецтва; прогнозування можливостей на засадах синтезу їх використання у творчо-професійних ситуаціях; сприйняття наукового знання.

Зміст

Бартенєва І., Фазлуєв В. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців мистецького спрямування до формування естетичної культури здобувачів освіти.....	3
Богайчук Л., Гвоздьова О. Образ Тараса Шевченка у творчості сучасних художників.....	7
Бредньова В., Прохорец І. Особливості методики графічної підготовки студентів молодших курсів на сучасному етапі.....	10
Брянський Г. Сенс педагогічно-мистецької творчості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва у новітніх освітніх реаліях.....	13
Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Галичини.....	17
Ворніков В. Формування толерантного менталітету особистості в світлі сучасних принципів навчання: інтегративна єдність мистецтва й педагогіки.....	20
Главенчук О. Метод викладання. Девіз викладача і здобувача освіти: «Будь-яке навчальне завдання виконане здобувачем освіти – потенційна виставкова робота».....	25
Гоманюк В. «Кодима-фест» – творча лабораторія Одеського художнього фахового коледжу ім. М. Б. Грекова (досвід практичної роботи 2016-2019 н. р.).....	32
Ейвас Л. Самобутність професійного мистецтва витинанки дніпровського регіону.....	34
Ейвас Л., Губа А. Народна обрядова символіка у декоративних композиціях сучасних українських митців.....	37
Ковальов О., Мірошниченко Н. Історично-мистецькі основи етнокультурної спадщини Сіверщини.....	41
Красюк І. Освітні втрати та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.....	46
Крижевська С Необхідні складові підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва.....	50
Литовченко Н., Поступаленко Р. Популяризація українського мистецтва за кордоном під час війни.....	52
Лоза Н., Борисюк З. Анімалістика у художньому ткальстві. Шлях у пошуку художнього образу у навчанні здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультет.....	55
Малік О. Артрезиденція «Ціна свободи» – новації в творчому середовищі візуального мистецтва України.....	57
Мунтян С. Значення Петриківського розпису в сучасному мистецтві.....	59
Орос І. Сучасні інтерактивно-розвивальні методи навчання майбутніх художників-педагогів: поєднання друкованої та комп'ютерної графік.....	61
Петренко О., Люта Д. Петриківський розпис у його культурно-історичному й художньо-педагогічному вимірах.....	66

Петренко О., Щербакова Л. Естетично-ментальні параметри побудови індивідуальної роботи зі студентами в межах курсу «Художньо-прикладна графіка».....	70
Петрук Р., Воронюк А. Досвід розпису монументального об'єкта під керівництвом Володимира Прядки.....	75
Петрук Р., Прокопенко Г. До питання розробки монументального об'єкта як навчального завдання.....	77
Ракович В. Синтез традиційних і сучасних підходів під час вивчення матеріалознавства у живописі.....	79
Резніченко Г. Тарас Шевченко в українському образотворчому мистецтві.....	83
Смичковська О., Бредньова В. Удосконалення підходів до навчання онлайн на практичних заняттях з графічних дисциплін.....	86
Спаскова О. Дослідження декоративно-прикладного мистецтва Слобожанщини XVII – XVIII ст. у виданнях з книжкової колекції Бібліотеки Університету Ушинського.....	89
Спаскова О., Ван Сює Питання традицій та інновацій у підготовці магістрантів-художників із КНР.....	92
Твердохлібова Я. Методична підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.....	95
Харитонова І. Обґрунтування щодо ведення дисциплін «Робота на пленері», «Практика на пленері» елементарного підрівня початкової мистецької освітньо-виховної діяльності КЗПСО «Мистецька школа №15 імені Т. І. Боевої м. Одеси».....	99
Шевчук Т. Візії війни в сучасній українській політичній карикатурі та постері.....	102
Шкільник О. Тема козацтва в образотворчому мистецтві як засіб формування патріотизму і національної ідентичності особистості: історичний аспект.....	109

Наукове видання
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ
Всеукраїнська науково-практична конференція
м. Одеса, 15 травня 2024 року